

KRÓTKOPOWĚŚĆE

Fabrika plaketu dóstała
Hórniky. Plaketu „sakskej čary industrijeje kultury“ su džensa oficialnje Hórnikočanskej energijowej fabrice přepodali. Dohromady 51 stejnišćow w swobodnym staće je swědk industrijeje doby do lěta 1945. Sakska chce na to dopomnić, zo bě jónu najsyljniša industrija kónčina Němskeje. Industrijo-kulturna čara ma nětko turistow wabić.

Rekordne zadožjenje
Luxemburg. Po informacijach statistiskeho zarjada Eurostat je přerězne zadožjenje wšitkich wosomnaće euro-statow 93,9 procentow nutřkowneho brutto-produkta docpěło, štož je nowy rekord. Dowolene je najwjace 60 procentow. Najhórje potrjehenej stej Grjekska (174 proc.) a Italska (135 proc.). Němska zaběra ze 77,3 procentami srjedźne městno.

Sakska wabi investorow
Stuttgart. Swobodny stat Sakska je loni wjace wukrajnych investorow přiwabił hač hdy do toho. Cyłkownje 17 króc su so wukrajne firmy za projekt w Sakskej rozsudzili, kaž hospodarska poradźowarnja Ernst & Young zwěsći. To je 50 procentow wjace hač loni. Wukrajni investorjo wutworichu tak 753 nowych dźělowych městnow.

Wěstota steji w srjedźišću
Budyšin. Koparske towarstwo Budissa Budyšin wotměje džensa wot 18 hodź. za wšitkich zajimcow fanowy wječor na Młynkec luće. Dokelž hraje přenje mustwo nětko w regionalnej lize, je wěstotny koncept w Budyskim stadionje hłowne čezišćo rozmołowneho wječora. Přitomni budu tež zamołwić policije.

Zastupne plaćizny jasne
Budyšin. Regionalny koparski ligist Budissa Budyšin změje w sezonje 2014/2015 nowe plaćizny na lisćiki za domjace hry. Kartka za cyłe lěto za městno k staću plaći sto eurow, za městno k sedženju 125 eurow. Potuńšene lětne kartki plaća 25 eurow mjenje. Štóž chce sej jenož někotre hry wobhladać, dyrbi na hru za městno k sedženju 10 eurow plaćić, za městno k staću wosom, za potuńšene lisćiki dwaj euraj mjenje.

w nocy: 17 do 21 °C ☀️
rano: 19 do 23 °C ☀️
připoldnju: 24 do 27 °C ☀️
wječor: 22 do 25 °C ☀️

Antoniji Kurjat z Budyšina so prózdnišće džěło w Nukeyc napojownistwje lubi. Šulerka je wjesoła, zo móže we wobchodze na Budysej Zeppelinowej wikowarce Katleń Wawrikowej wosom dnjow za mału mzdu pomhać. Foće: SN/M. Bulank

Běrokratija džěło haći

Wjace šulerjow by so w prózdniach rady w praksy wupruwowało

Budyšin (SN/mwe). Załožba za serbski lud změje přichodny tydźeň a spočatk awgusta pomoc, hdyž budu tam tři šulerjo 9. a 10. lětnika prózdniški job wukonjeć. Seraphina Pašcyna z ležownostneho a zarjadniškeho zarjada praji, zo budu woni najprjedy w Nječornju džělać, hdžež změja z Róžu Pinkawinej we kaž tež wokoło Domu Měrcina Nowaka wšelake nadawki. Tež we Wojerecach a Budyšinje budu při wšelakich džělach zasadźeni.

Prózdnišćich džělačerjow maja tež w Kamjenskej fabrice chorhojow. Personalna referentka Stefanie Gebler rjekny, zo stej dvě zrěčeni hižo podpisanaj, dalšej tam přihotuja. Hač maja za holcy a hólcow wyšeho šulskeho schođženka scyła džěło, dyrbi sej wona stajnje sčasom z nawodami wotrjadow dorěčeć. „Džensa je čezko, wučomnikow namakać. Tuž je prózdnišće džěło za nas kaž za šulerjow dobra přiležnosć so mjez sobu zeznać“, wona zwurazni. Džěło maja w Kamjencu

za młodostnych w konfekciskim wotdžělu, hdžež na příklad chorhoje hromadu kładu. „Tež w ekspediciji abo w běrowje mamy za nich nadawki“, Stefanie Gebler doda. W twarskej branši abo w ratarstwie tomu po zdaću tak njeje, štož z naprašowanja SN w Róžeńce a Jaworje wuchadza. Tak hodži so powšitkownje zwěsćić, zo móže so w prózdniach poměrny mały šulerjow w praksy wupruwować.

Jeanette Schneider, nawodnica Kamjenskeho a Budyskeho běrowa Industrijeje a wikowanskeje komory, wobkrući: „W principje je prózdnišće džěło šulerjow jenož we wjetších zawodach a firmach móžne. Tam móža so přizjewić a požadać.“ Předewzačeljo su po słowach Jeanetty Schneider džensa bóle dyžli prjedy zwólniwi, hólcam a holcam w starobje 16 do 18 lět w prózdniach džěło posrědkować a jim za to mzdu plaćić, zo bychu přichodnje wučomnika namakali. Mnozy hižo dlěši čas podarmo za wukubłanskim dorostom pytaja.

„Problem pak je, zo su běrokratiske naroki nastupajo šulerske prózdnišće džěło nadměru wulke“, Schneider kritizuje. „Rjemjeslniski mišter dyrbi šulerja w swojim wobłuku přizjewić, za njeho zawěšćenje a chorobny pjeněz a w najhóršim padže tež dawki plaćić. Wón dyrbi kóždu nadžělanu hodžinu, kotruž hdžež pyta mjez druhim Budyske spedičiske předewzaće Gäbler pilnych pomocnikow při přechahowanju ludźi.

Byrnjež móžnosć wobstała, jara mało zawodow tež w Budyskej agenturje za džěło šulerjam w prózdniach job poskića. Nowinski rěčnik agentury Swen Röder widzi jednu přičinu toho, zo w zawodach a firmach wysokeje specializacije dla scyła dosć nadawkow njeje. Zwjetša nohdcedza młodostni jenož halu rjedzić a někajke wěcy rumować. Zo su pak runje za tajke džěla pomocnicy trěbni, pokaza so w internetnych portalach, hdžež pyta mjez druhim Budyske spedičiske předewzaće Gäbler pilnych pomocnikow při přechahowanju ludźi.

ROZMOŁWA

„Chcemy so jasnje słowa jimać“

Dohromady 6 000 ludźi dožiwi w Čornym Chołmju 3. Křabatowe swjědźenske hry, kotraž su nježdělu z džesatym předstajenjom krucha „Hra wo zbožo wo Čornym młyn“ skónčili. Cordula Ratajczakowa je so z intendantom Peterom Siebecku rozmołwjała.

Kak spokojom sće z 3. festiwalom?
P. Siebecke: Tež, hdyž njesměš sebjespojny być, dyrbiš realistisce rjeć, zo bě to wulkotna wěc. Přihladowarjo běchu zahorjeni, mjez nimi tež sakski ministerski prezident Stanisław Tilich, kiž je sej kruh hromadže z mandželskej džěny do swujeho dowola wobhladał. Wón mi připraji, tež za klětuše Křabatowe swjědźenske hry zaso patronat přewzać. Tajki projekt, wón měni, dyrbiš podpěrać.

Pod holym njebjom hrać je riziko – kotre překwapjenki sće změstrować dyrbjeli?
P. Siebecke: Smy wot předpremjery přeco k njeju hladali, što na nas čaka – bohudžak pak móžachmy wšitke džesać předstajenjom hrać. Tróšku wjetši problem mějachmy, jako bě jónu poł hodžiny do spočatka předstajenja měšenski pult skóncowany. Cytu hodžinu su tuž dudar Ole Dobisch kaž tež hrajer Ralf Thielicke a Frank Müller improvizowali a z publikomom spěwali, doniž njebě nowy pult na městnje.

Sće w kruhu tež předsudki přečiwo Serbam tematizowali – čehodla?
P. Siebecke: To nam na wutrobje leži. Tež, hdyž jako inscenowacy team žani Serbja njejsmy, chcemy so tola za nich jasnje słowa jimać, a to tež k aktualnym temam. Mamy wobškodženje městnych a wjesnych tafłow za swinstwo, tuž chcychmy jasnje na to pokazać, zo mamy serbski napis nad němskim za prawy – a to z awtoritu Awgusta Sylneho. Zdobom je naše kredo, serbske tradicije přihladowarjam zaso hlubšo wuwědomić.

Kaž rěkaše, chceće so rozžoňować?
P. Siebecke: Ze 66 lětami njejsym hižo najmlědši, wjednistwo pak hišće cyle z ruki njeadam. Hromadže ze swojim synom Alexandrom a z Andreasom Hüttnerom smy hižo zakladnu mysličku za klětu wuwili. Wo čo džě, pak džensa a tule njepreradžu.

Wutrobny džak!

Chcedza dale protestować

Mjez šulerjami, kotřiž běchu so minjeny pjatk do zaslužonych lětnich prózdnišćow podali, su tež tři 6. lětnika wyšje šule we Wodowych Hendrichecach. Jich přichod pak je njewěstny.

Wodowe Hendrichecy (SN/Mk/Wj). Starši šulerjow njezdowoleného 6. lětnika chcedza dale wojować a klětu mjez tym třeće lěto protestneje wučby organizować. Tole je wjesnjankostka Karin Bernd (njestronjanka) připowědźila, rěčo pak zdobom wo „położenju zadwělowanja“. Wšako je psychiske počezenje za starších runje tak kaž za džěci hoberske. Nimo toho dyrbja přihladować, kak so wyša šula poněčim wuprózdni: Minjene šulske lěto mějachu tam jenož hišće 9. a 10. lětnik. „Z kóždym lětom zhubimy čwak šule“, wjesnjankostka praji. Minjeny pjatk přepodachu jednać džěcom 6. lětnika wuswědženja, kotraž pak njejsu po saksim kultusowym ministerstwie oficialnje připóznate. Wot tam su připowědźili, zo dyrbja šulerjo pozdžišo pruwowanje zložić a tak w „ilegalnej wučbě“ nabytu wědu dokumentować. Nazymu 2012 su starši we Wo-

dowych Hendrichecach wučbu za džěci 5. lětnika sami organizowali, po tym zo bě kultusowe ministerstwo wutworjenje rjadownje zakazało a tak poněčimne zawrjenje šule zahajiło. Wučbu podawaja wot toho časa samostatni pedagogojo abo wučerjo na wuměnk. Měščanske zarjadnistwo k tomu přečiwo lěta 2005 wobzamknjenemu planej šulskeje syće w Zhorjelskim wokřesju skorzi, dokelž ma swoje prawo na sobu postajowanje w tymle prašenju za ranjene. Sudniski pad leži wot měrca 2013 na Zwjazkowym wustawowym sudnistwje w Karlsruhe. Po woli Drježdžanskeho sudnistwa ma wone pruwować, hač sakski šulski zakon wustawje wotpowěduje abo nic. Rozsud w kompleksnej naležnosći hišće lětsa wočakuja, kaž rěčnik sudnistwa zdžěli, konkretny termin pak njemjenowaše. Mjez tym we Wodowych Hendrichecach rozważuja, hač nohdcedza spočatk nowého šulskeho lěta swobodnu šulu založić. Wjesnjankostka Karin Bernd znajmjeńša je přečiwo tomu, wšako je stat za šule zamołwity. Nimo toho wona nohdcedza, zo so kublanje „priwatizuje“.

Domowina wysoce počescena

Drježdžany/Budyšin (SN/JaW). Zwjazk Łužiskich Serbow dósta wysoce počescenje českeho ministerstwa za wonkowne naležnosće. Wo tym je Domowina džensa dopoldnja medije informowała. Česka generalna konsulka dr. Jarmila Krejčíková, kotraž je w Sakskej po štyrjoch lětach skutkować přestała a so rozžoňowała, přepoda minjeny pjatk w Drježdžanach w přitomnosći českeho póstlanca Rudolfa Jindraka předsydu Domowiny Dawidej Statnikowej Medalju Jana Masaryka. Třěšnemu zwjazkej Serbow spožičihu medalju za zaslužby při spěchowanju němsko-českich počahow, mjezsobneho dorozumjenja a zhromadneho džěla ze susodnym krajom. „Domowina bě mjez druhim wutworjenje sakskeho kontaktneho běrowa w Praze synje podpěrała. Zwiski su jara dobre“, rěka w džensa wozjewjenej medijowej zdžělenke. Tež ministerski prezident Stanisław Tilich (CDU) je na pjatkownym zarjadowanju w sakskej stolicy džělawosć Domowiny wjacore razy wuzběhnył. Jan Masaryk, syn přenjeho prezidenta kraja Tomáša Garriguea Masaryka, bě wot lěta 1945 do 1948 wonkowny

minister Českosłowakskeje. Medalja je najwyše myto Českeje, kotraž spožčeja jednoličcam abo institucijam we wukraju za spěchowanje česko-němskich znajomstwow.

Jednaćel Domowiny Bjarnat Cyž z Medalju Jana Masaryka

Doba podlěšena

Horni Hajnk (SN/JaW). Domowina podlěši dobu přizjewjenja kandidatow za wólby nowje rady Załožby za serbski lud. To je jeje prezidij na swojim wuradźowanju wčera w domje Jurja Brězana w Hornim Hajnku wobzamknył. „Bě to próstwa wjacorych towarstwow. Tak móža wšitcy hač do 31. awgusta namjety zapodać, štož mje wobsobinsce zwjesela, wšako z próstwy wuchadza, zo kladu towarstwa wažnosć na kwalitu wosobow“, praje předsyda Dawid Statnik. Dotal je džewjeć namjetow dóšlo. Sakskej zastupjerjow založboweje rady wuzwoli Zwjazkowe předsydstwo Domowiny. Rozjimali su wčera tež diskusijne přinoški wo programje Domowiny 2025. „Zdžěla běchu jara kritiske pódla, štož mamy za pozitiwne. To pokazuje, zo so ludžo z nim nadrobneje rozestajaja“, rjekny Statnik. Nazymu ma předžělaný načisk programa Domowiny předležec. W přihotach na 17. hłownu zhromadźinu, kotraž budže 28. měrca 2015 w Haslowje, zaběrachu so člonjo prezidija z delegatnym klúčom, z jednanskim porjadom kaž tež z časowym wotběhom zhromadźizny.